

Historialliset väkivallan rakenteet ahdistavat naisia

Näin kertoo tuore tietokirja, jota referoitiin Ylen uutisissa. Esimerkiksi oli laitettu miesten lausahduksia, joissa nainen teki perinteisiä naisten töitä, kuten keitti kahvia. Lauseissa ei siis puhuttu lainkaan väkivallasta, mutta kirjan kirjoittajan mukaan nekin saattavat olla naisille lähes väkivaltaisia kokemuksia.

Naistutkijoita on Suomessa valtavasti verrattuna miestutkijoihin. Siksi meillä ei ole tietoa siitä, miten miehet kokevat naisten tai vaikkapa naistenlehtien aivan tavalliset luonnehdinnat miehistä. Luin samalla metodilla ensimmäisen käteeni osuneen naistenlehden ensimmäisen jutun etsien sieltä sellaisia ilmauksia miehistä, joista joku mies saattaisi ahdistua.

Tässä jutussa tunnettu julkkisnainen kertoi, että ”Isäni on lähtenyt oman käden kautta masennuksen vuoksi. Pelkäsin, että olen tulossa samaan jamaan.” Naislukija varmaan saa tästä vertaistukea, koska haastateltava näytti lehden kansikuvassa varsin terveeltä ja elinvoimaiselta, vaikka olikin juuri tässä keväällä tuntenut väsymystä.

Sen sijaan miehenä ja isänä ahdistuin kovasti – en ehkä olisi halunnut tietää, että ihailmani naisen isäkin on tehnyt itsemurhan. Me miehethän teemme niitä paljon enemmän kuin naiset. Olenkohan minäkin depressiotaipumusteni suhteen vaaravyöhykkeessä ja miksei tuota miestä autettu mäessä?

Onkohan tuon alussa mainitun tutkimuksen tekijänkin mielestä oikein, että miehiin kohdistuvasta väkivallasta puhutaan noin avoimesti, vaikka se olisi meidän itsemme itseemme kohdistuvaa. Tehdäänkö siitä jokin normi noin kirjoitettaessa?

Mennään eteenpäin, kuten mummo lumessa. Ai niin, tuon voi joku kokea naisia pahasti ahdistavana ilmauksena. Kyseinen kaunotar (hups!, en sanonut tuota) oli äskettäin eronnut toisen kerran jutussa nimeltä mainitusta jääkiekkoilijamiehestään. ”Nyt NN on tyytyväinen yksin”, jutussa siteerataan NN:ää. Hän myös kehuu kovasti sitä, miten nauttii yksinolosta ja miten hän aina muuttaa asiat, jotka häiritsevät häntä. Upeaa NN, niin sitä pitää, ajattelee varmaan naislukija (onkohan tämä liian stereotyyppistä ajattelua?).

Miehenä, ja vaikkapa nimellä mainittuna urheilijana, en ehkä hyppisi ilmaan. Saattaisin jopa masentua siitä, miten turha minä olen ollutkaan NN:n elämässä. NN:llä on omasta mielestään äärettömän hyvä intuitio, joten pari kertaa NN:n kanssa parisuhteessa olleella jätetyllä jääkiekkoilijalla lienee aivan onneton intuitio ainakin naisten suhteen. Näillä ”papereilla” on hyvä lähteä etsimään uutta parisuhdetta. ”Ai sinä olet se mies, jonka exän mielestä yksinkin on parempi olla...” Kova kundi tietysti kestää tuollaiset pikku heitot.

Jutussa selviää myöhemmin helpottavasti sekin, että NN ei oikeasti harkinnut itsemurhaa, vaikka jutun ingressissä niin annettiinkin ymmärtää. Selviää myös, että NN ei tapaa veljiään juuri koskaan, mutta huolehtii heistä liiaksikin. Hän myös auttaa muita aina kuin voi, vaikka hän myös sanoo, että ”veljeni riistivät aika paljon vanhempieni hermoja, ja sain varmaan siksi paljon vapauksia”. Sekin pajastuu, että itsensä tappanut isä oli metsästäjä, joka nylki jäniksiä keittiössä. Tästä syystä NN hermostui eikä syönyt lihaa kahdeksaan vuoteen.

Isä ei selvästikään ymmärtänyt teini-ikäistä tytärtään ja veljetkin taisivat olla aika kauheita kakaroita. NN:n veljiin en haluaisi kovin paljon samaistua, mutta en voi sille mitään. Näen heidät maalaisluusereina ja supersiskonsa – tätä NN:n ylistystä juttu on pullollaan - metsäläisinä taustajoukkoina, joilla ei ole sananvaltaa tässä julkisuuskuplassa, jonka naistenlehdet luovat.

Naisia varmaan lohduttaa ja voimaannuttaa sekin, että NN ei ainoastaan jättänyt epätydyttävää miestänsä, vaan on sen lisäksi ”pelastanut monta ihmistä pahojen miesten kynsistä – ja päinvastoin”. NN siis tuntee pahoja miehiä, mikä tarkoittanee, että heitä liikkuu malli- ja jääkiekkopiireissä runsaamminkin? Ahdistavaa ja pelottavaa. Epäselväksi jäi tarkoittiko hän, että on pelastanut myös pahoja miehiä ihmisten kynsistä vai mitä? Todella pelottavaa, näin miehenä, mutta ehkä myös ihmisenä.

Onneksi jutussa on myös yksi hyvä uros, Leo. Leo, jonka kanssa NN:llä on ”jotain erityistä”, ”kun katsomme toisiamme, tajuamme, mitä toinen ajattelee. Leo on kantanut minua monesti. Se on minulle ystävä, se on minulle kaikki. Nukumekin sylkkäin.”

Lopussa siis kiitos seisoo. Jos minusta – ja ehkä jostain miestutkijastakin – saattoi aluksi tuntua, että miehiä on tässä jutussa luonnehdittu negatiivisesti ja niitä lukiessa joku mies olisi saattanut tuntea historiallisesti ahdistavien rakenteiden painoa, niin tarinan loppu pelastaa koko miessukupuolen. Miehenhän on tunnetusti ja historiallisestikin ollut helppo samaistua koiraan...